

BLAND FJORDAR OCH FJÄLL

Till Norge med Hammarö Islanders MCC sommaren 2000

På morgonen den 1 juli startade vi från Karlstad. Fem personer (Lars, Kjell, Håkan, Yngve och jag själv, Kerstin), fem motorcyklar, två tält, fyra trangiakök, en laddning torrmat, kamera och anteckningsblock och ett par flaskor whisky. Och naturligtvis en hel del annat på de vällastade cyklarna. Med riktning mot Norge. Väderprognosen kunde tolkas som regn hela dagen, men det började i alla fall helt OK.

Till gränsen valde vi riksväg 61 via Arvika för att sedan få åka rolig (krokig) väg vidare mot Oslo (Skotterud-Björkelangen, väg 21). Middagsrast och inköp av kneipbröd (norskt fullkorn – ett måste) i Kongsberg och sedan "kulturupphåll" i Heddal för att titta på Norges största stavkyrka. Vi fick på nåder titta in i den, eftersom det pågick bröllop. Det var vackert med alla festklädda människor kring kyrkan, många i hembygdsdräkter.

En bit efter Heddal började det regna. Vi lämnade väg E134 strax efter Seljord – tog väg 41 mot Vrådal och sedan väg 38 mot Dalen, dagens etappmål. Första serpentinvägen – uppför, med våt asfalt – kändes överkomlig som förstagångsupplevelse (för mig som inledde karriären på egen motorcykel så sent som hösten 1999). Nästa avsnitt med hårnålskurvor gick nedför, mot Dalen, och var lite besvärligare, men forcerades i långsam hastighet. Efter några tips av Håkan gick det lättare i fortsättningen, så småningom t o m riktigt bra.

Vi övernattade i Dalen i något slags vandrarhemsbaracker på campingplatsen. Det hade slutat regna men var fortfarande blött. Efter en pastamiddag tillagad på en jättelik spis avpassad för lägerverksamhet tog Yngve och jag en promenad på "byen" (norska för stad, men det svenska begreppet by är nog mer adekvat i detta fall).

Vi hittade Hotell Dalen – en jättelik, imponerande träbyggnad från sekelskiftet, byggd samtidigt med Telemarkskanalen för att få fart på turismen i inre Telemark. Intrycket blev inte sämre av alla de bilar som stod parkerade framför hotellet, och inte heller av människorna som rörde sig där. Nordic Packard Owners Club hade meeting. Och en genomsnittlig Packard Owner tycks vara en välbärgad, äldre gentleman med vitt hår, mörk kostym och fluga (och hustru i lång klänning) och en eller flera bilar i miljonklassen.

Från Dalen tog vi väg 45 tillbaka uppför gårdagskvällens serpentiner mot Valle och vidare mot Lysebotn. Vägen över fjället (Suleskar) var smal och krokig och rolig och vacker, med mötesplatser, snölegor, isbelagda sjöar och lösgående får. De mötande bilisterna var, med något lysande undantag som sånär hade kostat Lars en packväska, bra på att hålla ut på (och utanför) vägkanten. På högsta delen, 1050 möh, stod en massa små stenrösen (verkligen alldeles sanslöst många! Hela fjället var fullt!) byggda av människor som ville tala om att ”Jag var här”.

Vi fikade (kaffe och äppelkaka 50 kr) i Örnäset och tittade ner på Lysefjorden 800 meter under oss och på vägen ner i många slingor i branten (ibland syntes de gå omlott). Sista biten går vägen i en kilometerlång, brant tunnel, utan belysning och med en 180-graderssväng på mitten. Lite läskigt men också ganska häftigt att åka sist i raden och se de andras bakljus och reflexerna vid tunnelsidorna. Man är tacksam så länge man inte möter någon!

Lysefjorden. Fullpackad färja. Solen sken, det var varmt och skönt – och gott att få av mc-kläderna och stövlarna. Färjeturen tog närmare tre timmar. Kaptenen berättade i högtalare vad vi såg under färden: Kjeragklippan, där folk hoppar med fallskärm (lagligt, till skillnad från Trollveggen) och landar i stenskravlet vid stranden, Kjeragbolten – ett klippblock fastkilat i en 500 meter djup skreva, sälar som låg och vilade på hållar vid vattnet, Prekestolen, 600 m ovanför vattenytan. Och det mäktigaste – Fantaholet (Fantafolket var något slags fredlösa banditer, som efter förrättat värv drog sig tillbaka till otillgängliga grottor längs fjorden och väntade på att läget skulle lugna sig) där båten körde in med fören i en katedralliknande bergsformation till dånande Griegmusik. Verkligen storslaget!

Övernattning på Prekestolens camping. Pasta (!) till middag , en pilsner eller två på serveringen och Irish coffee gjord på Standard Selection och snabbkaffe och med honung i stället för farin. En liten kulinarisk guldkant. Dock – har man tänkt sig en gourmetresa ska man nog välja en annan resebyrå. (Den planerade vandringen till Prekestolen ställdes in).

Klockan 22 gick solen ner, och vi med den. Jag låg ett tag och lyssnade på nattens ljud – några fårbjällror, porlande vatten, en avlägsen bilmotor, småpratande holländare och snarkningar från nära och lite mer fjärran. Sedan somnade jag också - lättvaggad efter en heldag på motorcykel.

Strax efter sex gick både vi och solen upp igen. Tälten var dyblöta av dagg på utsidan och kondens på insidan – det ångade när solen började värma. Upp ur dalen kom dimmoln rullande, allt närmare.

Vi kom iväg vid halvnio, åkte till Jörpeland för att tanka (Håkan med minsta tankvolymen och törstigaste motorcykeln bestämde tankningsintervallen, och här var det nästan kris!). När vi kom ner mot havet åkte vi in i dimman! Alldeles tätt. Men rätt som det

var uppenbarade sig vita, solbelysta, nästan strålande hus här och var i dimman. Det var ett förunderligt ljus och oerhört vackert!

Väg 13 utmed Björnheimsvatnet-Tysdalsvatnet är nog bland det vackraste jag sett. Dimman hade släppt. Höga fjäll, delvis i morgonsol och delvis i skugga, speglade sig i blåaste blåa, helt blanka vatten. Vägen gick i mjuka, sköna buktar längs vattnet.

Färja mellan Hjelmeland och Nesvik, elvakaffe och färska wienerbröd vid Jösenfjorden med sol och värme och utsikt. Vägen dit passrade flera korta, helt mörka tunnlar. Man lär sig att snabbt fälla upp visiret och dra ner solglasögonen på näsan och titta under ögonbrynen för att överhuvudtaget se någonting i beckmörkret. Det är nog inte helt trafiksäkert.

Efter färjan Sand - Roped vidtog en fantastisk väg (520) i härliga kurvor längs Saudafjorden. Vi körde, åtminstone efter min uppfattning, ganska fort. Och det var nu den kom: aha-upplevelsen! Att det är kul att köra motorcykel! När mina något tvivlande kollegor frågat om det är roligt att åka motorcykel har jag sagt: ”Ja, det är jättekul. Man är ute, ser mycket, känner lukter och kommer till platser där man aldrig har varit”. Men här kom insikten: det finns en annan dimension, som inte handlar om höga berg, vackra

landskap, lukter, storslagna vyer. Det handlar om känslan, om kraften, om att lätta på gasen, välja spår, lägga ner cykeln, dra på genom kurvan, lätta, välja nytt spår, lägga ner åt andra hållet ... i en rytm som blir som en dans. Känslan att köra – det är bara vägen och motorcykeln och jag och rytmen som finns. Härligt!

Från Sauda längst inne i fjorden följde vägen Storelva upp över Hellandsbygd – en smal och kurvig väg längs forsande vatten genom djupa klyftor. Bergssidorna sträckte sig ut över vägen och hundratals meter upp mot himlen, solen nådde inte ner i dalbotten. Klart vatten, väldiga forsar, svarta bergssidor och grönska. Verkligen en dramatisk natur! Dolomiterna kan dra något gammalt över sig! Och nästan ingen trafik.

Uppe på första platån, Hellandsbygd, mötte ett leende litet jordbrukslandskap med vackra trähus med skiffertak och snickarglädje. Ytterligare lite högre kom vi upp i snön. Vi åkte mellan höga snödrivor, istäckta sjöar, blankvatten med drivande ”isberg” och massor av sten! Och vidsträckta vyer över snöiga fjäll. Det var otroligt vackert. Och kallt. Norge är verkligen ett kontrasternas land – på kort tid famnar man både fjorden, havsnivån, med bördig, frodig grönska, dignande fruktträd och grönsaksodlingar och det karga, steniga, kalla och snöiga fjället 1000 meter högre upp.

Vi slingrade oss ner mot Röldal. ”Turistvägen” (dvs gamla vägen, som är mycket smal och fin, vi körde den för två år sedan) över Röldalsfjället var stängd. Kanske för mycket snö? Så det blev några kilometer tunnelkörning i stället, på väg mot Odda.

Från Odda följde vi Sörfjordens östra sida till Utne och sedan mot sydväst längs Hardangerfjorden till Jondal. Klimatet i fjorddalarna är gott – varmt och fuktigt och bördigt – och där finns ganska mycket bebyggelse. Vägen slingrar sig genom byar och fruktodlingar – och just nu började körsbären mogna. Det fanns flera små stånd längs vägen där man kunde byta några slantar mot en kartong med bär.

Det började kvällas. Med Lars i täten gick det ganska fort på den smala, krokiga och mycket skumpiga vägen. Både huvud, lårmuskler och handleder började kännas av. I Jondal var det 40 minuter till nästa avgång med färjan till Törviksbygd. Klockan var mycket och särskilt jag var ganska sliten. Vi fick syn på en campingskylt och beslöt stanna för natten. Campingen var enstjärnig – en gräsplätt mellan några träd vid en bäck, en toalettbyggnad och rinnande kallt vatten i en kran. Vi fick upp tälten och fyr på trangiaköken och åt vår pasta. Sedan blev det en tur ner till byen mot en hägrande pilsner på hotellet. Men hotellet var stängt för ommålning just den här kvällen, och byturen var snabbt överstökad, så det blev tidig kväll i sovsäcken igen.

På morgonen hängde gråa skyar över fjället och regnet i luften. Det började så smått komma ner när vi hade packat ihop våra pinaler.

Från färjeläget i Törvikbygd åkte vi via Norheimsund och sedan väg 7 mot Bergen. En trevlig väg med stora krokar och ett tiotal tunnlar. Den här gången åkte jag först och upptäckte att det var till fördel i tunnlarna – då kunde man köra på helljus och se lite bättre.

Efter ”elvakaffet” var det transportsträcka, delvis motorväg och ”bomveg” där även motorcyklister måste betala, in till Bergen. Yngve tog täten – han är suverän på att leta sig fram i städer. Vi parkerade cyklarna och drog en repa genom Vågen med salustånden och bland de gamla magasinsbyggnaderna på Bryggen. Sedan satte vi oss och tog en pilsner på en servering vid vattnet och mådde gott. Det hade blivit vackert väder igen.

Ut ur Bergen följde vi E16 till Dale. Många och långa tunnlar. Och vägarbete, där de höll på att lägga ny asfalt – klabbigt och halkigt. Men sedan fick vi belöningen: världens smalaste, krokigaste väg på klippphyllor utsprängda i bergssidan. En alldeles fantastisk väg upp genom Bergsdalen! Uppe på platån följde vägen en sjö – Hamlagrövatnet - och sedan bar det utför igen, ner mot E16 och Voss. En massa mysiga, fina krokar genom skogen.

Vi fortsatte till Vinje. Från Vinje åkte vi väg 13 norrut, in genom Myrkdalen, som slutade med en grön vägg, uppför vilken vägen klättrade i sicksack i många slingor fram och tillbaka.

Det går mycket lös boskap längs de norska vägarna, mest får men även kor och getter. De hålls inom sitt område med hjälp av färister över vägen – tvärgående ribbor av järn eller trä med så stora mellanrum att djuren inte tycker om att gå på dem. De är inte heller alltid så roliga att köra över, särskilt inte om det är blött och de ligger i en kurva. För det mesta hålls djuren vid sidan av vägen, där betet finns. Men de skiter på vägen. Man kan nog halka omkull även i fårlortar!

Uppe på fjället var det mäktigt. Mycket snö, ibland drivor som var flera meter höga vid vägen. Is på sjöarna, och kallt. Och grant. Och en ringlande, härlig väg.

Ny färja – Vangsnes-Dragsvik över Sognefjorden. Sedan vidare väg 13 längs fjorden och in i Bårdalen, en trång dal som avslutas med en slingrande serpentinväg upp på nästa fjäll. Det började kvällas, och slagskuggorna från bergen sträckte sig allt längre ner i dalen.

Uppe på fjället var det åter massor av snö och kallt åt händerna. När det började gå neråt var vägbanan blöt efter en regnskur, och med den lågt stående solen rakt i

ögonen blev det ganska svårt att se. Det är också jobbigt, framförallt för handlederna, att köra utför på vägar som är skumpiga – och vi åkte många sådana den dagen. I varje gupp åker man framåt och måste hålla emot med armarna. Ibland försökte jag knipa åt med knäna om bensintanken för att hålla mig på plats, men det funkade dåligt. Mindre halkig sadel och dito byxor kanske skulle underlätta.

Här råkade vi ut för resans enda egentliga tillbud – Håkan mötte en sportbil på tvären i en hårnålskurva. Det gick bra, men han blev ganska skakad. Kanske var det tur att det var Håkan som råkade ut för situationen – han är ung med snabba reaktioner och kör motorcykel med ryggmärgen.

Nattläger i Jölstra . En regnskur på natten, men på morgonen var det fint igen.

Vi följde E39:an ett stycke. Utmed Jölstravatnet går vägen i böljande kurvor genom vacker jordbruksbygd. Vädret var vackert, sjön alldeles blank och speglade de höga bergen. Det var lite kallt när man kom in i skuggan. Och det luktade svagt av gödsel – vilket det gör på många ställen i Norge den här årstiden, och inte alltid så svagt heller.

Vid Byrkjelo åkte vi in i Våtedalen (väg 60). Dalbotten var alldeles platt, mellan höga branta fjällväggar. Allt var grönt – t o m vattnet som speglade de gröna fjällen kring dalen. Upp på fjället och sedan ner igen, till Utvik, Innvik och Olden, där vi köpte nybakat bröd och fixade fika. Här var nog enda stället där vi hamnade i bilkö. I övrigt var det inte mycket trafik på vägarna, och vi hade sällan problem att hålla vårt eget tempo.

Efter fikat bar det upp till Kjenndalsbreen – ett av Jostedalsbreens isfall. Sista biten var det grusväg - en av de få grusvägar vi åkte. De flesta vägar i Norge tycks vara asfalterade, även om de är väldigt små. Vi tog en promenad fram till isen och tittade in i den blå tunneln där jökälälven kom ut. Vattnet i jökälälvar är grått och grumligt av fint stenmjöl som isen skaver loss när den rör sig. Man ska inte dricka det, det vassa stenmjölet skadar slemhinnorna i halsen.

I Stryn skildes vi från Håkan, som drog hemåt. Och så var vi bara fyra – samma kvartett som åkte tillsammans i Norge förra sommaren också på en kjempefin tur.

Vi åkte västerut, väg 15, längs Hornindalsvatnet. En bred väg med böljande kurvor, lättkörd och snabb. Tog av mot Stigedalen, genom ”vanlig” skog. ”Det är inte lika vackert överallt” hann jag tänka, men det gick snabbt över och det var storslaget igen. Vägen gick via Austefjord (där vi handlade lite, fast det fanns just inget) till Volda (där vi handlade lite mer, särskilt pilsner). Så var vi på E39:an igen, som vi följde till Festøy och färjan till Solevågen. Vägen var fin och snabb. Vädret hade gränat till och det var ganska kallt. Vi värmdes oss lite med varm choklad på färjan.

I Ålesund letade vi oss direkt till Prinsens camping. Slog upp tälten, badade bastu (!), käkade ärtsoppa och drack pilsner och tog en kvällspromenad i närområdet. Det var kallt men ännu inget regn.

På morgonen åkte vi in till Ålesund – en mycket vacker stad, återuppbyggd i jugendstil efter en förödande storbrand i början av 1900-talet. Vi åkte runt lite i stan – köpte nybakat bröd när doften blev oemotståndlig. Då började det regna! Och det fortsatte sedan hela dagen.

Vi åkte mot Åndalsnes, men tog av söderut mot Valldal-Geiranger för att åka Trollstiveien ”baklänges”. Regnet strilade. När vi kom upp på fjället kom vi också upp i molnen – så då såg man inget heller. Det var väldigt kallt och mycket mer snö än när vi åkte där förra året – då

någon vecka senare, i vackert väder och åt andra hållet. Usch vad vi frös! Och blev blöta! Vi stannade vid restaurangen vid toppen av Trollstigen och åt römmegröt – en norsk specialitet kokad på grädd. Massor av kalorier som värmer och mättar länge!

Förutom att vädret var uselt var stämningen lite vemodig, för vi skulle skiljas från Lars och Kjell, som skulle vända hem mot Hammarö. Yngve och jag tänkte fortsätta norrut längs norska kusten ett tag till.

Vi började nedstigningen i dimma och regn. Jag hade gruvat mig lite för Trollstigen – kom ihåg den från förra året, när jag åkte bakpå, som både brant och trång och besvärlig. Men det var inga problem att ta sig ner – vi hade åkt betydligt knixigare vägar tidigare under veckan. Dimman upphörde när vi kom ner under molnen, och ett kort avsnitt var det också torrt på vägen! Bara ett par kilometer, sedan regnade det igen. Vi vinkade till Lars och Kjell, som svängde höger upp genom Romsdalen. Själva fortsatte vi längs fjordarna till Sunndalsöra (trevliga, ganska storkurviga vägar, där man kunde köra undan även i detta väder). I Sunndalsöra fick vi tag på en hytte för natten och försökte torka oss själva och våra kläder lite. Vi ringde Lars och Kjell, som hade stannat i Dombås, också under tak.

Vi klarade oss i stort utan regn och åkte trevliga vägar genom odlade dalgångar och hamnade till slut på E6:an till Trondheim och letade upp ett vandrarhem. Vi stannade där, fick hänga tältet på tork i källaren och hässjade kläderna i rummet för torkning.

Sedan tog vi en tur ner till centrum och Vinmonopolet och Nidarosdomen. Trondheim är en vacker stad, med gamla magasinsbyggnader vid vattnet och tvåvånings trähusbebyggelse i centrum.

På kvällen gick vi ut och åt – pizza i stället för den vanliga pastan.

Nästa dag, fredag, fortsatte vi till Trondheim. Naturen var inte längre lika dramatisk – inte lika höga berg och inte lika krokiga och branta vägar.

Eftersom det var så kallt och Norges Pohlman spådde fortsatt dåligt fortsatte vi inte vidare norrut, utan åkte till Röros i stället. Väg 30 upp genom Gauldalen var inte så vacker som jag hade väntat mig – det var mycket skog – men säkert en trevlig väg att köra när vädret är bättre. När vi kom till Röros hade det slutat regna, men man kände inget behov att ta av sig några kläder inför stadsvandringen.

Röros är en vacker gammal gruvstad, en del av världsarvet, med mycket turister och därmed också krims-krams-butiker.

Vi bestämde oss för att åka söderut i hopp om att hitta lite mer värme och styrde kosan mot Engerdal – Trysil. Strax före Jordet åkte vi upp till Bittermarka och övernattade i min fars stuga och tände både fotogenkaminen och brasa i öppna spisen och kokade fisksoppa. När vi gick och la oss vid 22-tiden var det bara 4 grader (varmt) ute. Yngve frågade om jag hade glykol i kylaren. Ingen aning!

Så jag sov oroligt, och vid tretiden kollade jag temperaturen. Då var det bara en grad! Jag funderade på att gå upp och lägga en filt över motorcykeln, men hann somna om innan jag kom till något beslut.

Nästa morgon var det åter strålande vackert väder. Vi övervägde att vända västerut i Norge igen, men bestämde att vi skulle åka hem och fortsätta semestern med en tur i södra Sverige i stället. Vi tog vägen över fjället till Trysil – tre mil grusväg, mestadels i tråkig skog – och sedan längs Trysilälven/Klarälven till Höljes, där vi letade upp en liten väg mot Bograngen (mera grusväg).

Vi fortsatte till Torsby och sedan på östra sidan av Fryken till Sunne och Östra Ämtervik. Där stannade vi vid Alma Löv-muséet – ett museum för ”experimental and unexpected art”. Ett besök där kan rekommenderas – både på grund av det idylliska läget, den hemkänsla Marc och Karin Broos sprider omkring sig, det goda kaffet och de spännande byggnader de åstadkommit för att visa märklig – och konstig – konst. Sedan bar det hemåt för att nästa morgon starta en tur runt Sydsverige. Men det är en annan historia.

Nedtecknat och fotograferat av Kerstin Berg, medlem nr 63 i HIMCC (touringmästare 2000)